

BAREKET מרכז
ברקת CENTER

המצפן

המצפן הוא מכשיר ניווט שמצביע תמיד על הכיוון צפון-דרום. המצפן מתבסס על השדה המגנטי של כדור הארץ, כדי להצביע על הכיוונים ולאפשר לאנשים שמנווטים ביבשה או בים, להגיע ליעד.

באמצעות הצבעה על הקטבים המגנטיים של כדור הארץ (מיקומם קרוב לקטבים הגאוגרפיים) איפשר המצפן בתקופות קדומות ליורדי ים ולספנים להתבסס על הכיוון שנתן להם ולהגיע לחוף היעד, זאת כיוון שבמרחבי האוקיינוסים רק הכיוון איפשר ניווט ולא הייתה דרך אחרת שאיפשרה זאת.

משערים שהשימוש במצפן החל לראשונה בסין. מכתב סיני מהמאה הרביעית לספירה ניתן ללמוד על שימוש במצפן. הסינים מייחסים באופן מסורתי את המצאתו לקיסר הצהוב (דמות אגדתית סינית, שנחשב כאב מייסד של התרבות הסינית), אם כי בימי קדם לא פעם השליטים נטו לקבל את האשראי על המצאות ופיתוחים שנוצרו על ידי המומחים שעבדו בשבילם. לקראת סוף ימי הביניים הגיע המצפן למערב, יתכן שעל ידי הסוחרים שפעלו בדרך המשי.

אגב, משהגיע המצפן לאירופה, במאה ה-15, נראה הדיוק שלו כמעשה של השטן. המלחים הנוצרים היו שטופי אמונות טפלות ודעות קדומות. בשל חששם שלמצפן יש כוחות שטניים, נהגו רבי החובלים לנעול את המצפנים בתאיהם שבאניות, כדי שהמלחים לא יפגעו בהם...

